

Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (Lättläst version)

Innehållsförteckning

STRATEGI FÖR FULL DELAKTIGHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR PÅ LÄTTLÄST SVENSKA	1
INLEDNING OCH BAKGRUND	1
En attraktiv och hållbar kommun för personer med funktionsnedsättning	1
DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA OCH FUNKTIONSRÄTTSKONVENTIONEN	1
Det är skillnad på funktionsnedsättning	2
FUNKTIONSHINDERPOLITIK I SVERIGE	3
KOMMUNEN SKA GENOMFÖRA SVERIGES FUNKTIONSHINDERPOLITIK	3
TILLGÄNGLIGHET OCH UNIVERSELL UTFORMNING	4
Vad är tillgänglighet?	4
Vad är universell utformning?	5
VAD ÄR AKTIV INVOLVERING?	6
Kommunen ska fråga personer med funktionsnedsättning	6
INRIKTNING PÅ STRATEGIN.....	7
STRATEGISK PÅVERKAN: PÅVERKA OCH LEVA ETT SJÄLVSTÄNDIGT LIV	7
VI SKA ANPASSA OCH UTVECKLA HUR VI KOMMUNICERAR	8
PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING SKA KUNNA ARBETA	9
PLATSER I KOMMUNER SKA VARA TILLGÄNGLIGA FÖR ALLA	9
ALLA INVÅNARE SKA KUNNA HA EN MENINGSFULL FRITID.....	10
KOMMUNEN ANSVARAR FÖR ATT GENOMFÖRA FUNKTIONSHINDERPOLITIKEN	11
Kommunen kommer att följa upp strategin	11
VI KOMMER ATT UTVÄRDERA STRATEGIN	11
STRATEGIN FINNS PÅ KOMMUNENS HEMSIDA	12

Dokumenttyp Strategi (Lättläst)	Dokumentnamn Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (Lättläst version)	Antagen	Antagen av
Dokumentägare Avdelningen för hållbar utveckling	Dokumentansvarig Utvecklingschef	Reviderad	Giltighet
Dokumentinformation Denna lättlästa version av dokumentet ”Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning” har tagits fram av kommunstyrelseförvaltningen på uppdrag av kommunfullmäktige. Den gällande originalversionen av dokumentet finns att läsa på kommunens hemsida.		Diarienummer KS 2021/103	
Ämnesområde Funktionshinderfrågor, Mänskliga rättigheter		Intranät ☒	Hemsida ☒

Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar på lättläst svenska

Inledning och bakgrund

En attraktiv och hållbar kommun för personer med funktionsnedsättning

Vänersborgs kommuns vision är:

”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.”

Det betyder att vi i Vänersborgs kommun vill skapa ett jämställt, jämlikt och hållbart samhälle för alla.

Vänersborgs kommun ska ge personer med funktionsnedsättning samma tillgång till sina mänskliga rättigheter som andra invånare i kommunen.

Vi vill också att personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter att kunna leva det liv de vill leva och vara lika delaktiga i samhället som andra.

Den här strategin ska hjälpa oss i Vänersborgs kommun med detta.

De mänskliga rättigheterna och Funktionsrättskonventionen

FN har bestämt att alla människor har rättigheter som kallas **mänskliga rättigheter**.

De mänskliga rättigheterna beskriver varje människas rättigheter och lika värde.

Det är regler som Sverige har valt att följa.

De gäller alla människor
och i alla samhällsområden.

FN har också skapat en konvention
för personer med funktionsnedsättning.

En konvention är ett dokument med regler
som länder i FN har skrivit och lovat att följa.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
kallas också för **Funktionsrättskonventionen**.

Den beskriver vad som behövs för att
personer med funktionsnedsättning
ska få tillgång till sina mänskliga rättigheter.

Det är staten, kommuner och myndigheter
som har ansvar för att alla människor
får tillgång till sina mänskliga rättigheter.

Skillnad på funktionsnedsättning och funktionshinder

En funktionsnedsättning är en nedsättning
som påverkar kroppen eller hjärnan,
till exempel om en person har svårt att se,
svårt att röra sig eller har svårt att minnas och förstå saker.

Ett funktionshinder är ett hinder
som en person med funktionsnedsättning
kan möta i sin omgivning.

Till exempel kan en trappa vara ett funktionshinder
för en person som sitter i rullstol.

För att personer med funktionsnedsättning
ska kunna få tillgång till sina mänskliga rättigheter
måste vi ta bort funktionshindren i samhället.

Funktionshinderpolitik i Sverige

Personer med funktionsnedsättningar i Sverige

har det bättre idag än tidigare.

Men de har det fortfarande sämre än den övriga befolkningen.

De är till exempel mindre delaktiga i samhället

och har sämre ekonomi.

Det innebär att många

- har mindre pengar
- inte har ett jobb
- har sämre hälsa
- har lägre utbildning
- utsätts för hot och våld.

Målen med Sveriges funktionshinderpolitik

är att personer med funktionsnedsättning

ska få det bättre och bli mer delaktiga i samhället.

Målen utgår ifrån FN:s

- Konventioner om mänskliga rättigheter
- Funktionsrättskonventionen.

Kommunen ska genomföra Sveriges funktionshinderpolitik

Det är kommunen som är ansvarig

för att enskilda personer får den hjälp de behöver.

Den här strategin beskriver

vad Vänersborgs kommun ska göra

för att genomföra Sveriges nationella funktionshinderpolitik.

Under åren 2024 till 2027.

Sveriges funktionshinderpolitik

fokuserar på fyra områden.

- Vi ska forma samhället på ett sätt som fungerar för så många som möjligt redan från början. Det kallas för **universell utformning**.
- Vi ska ta bort hinder i samhället som redan finns.
- Vi ska erbjuda stöd och lösningar som är anpassade efter varje person.
- Vi ska förebygga och motverka diskriminering.

Tillgänglighet och universell utformning

Samhället måste vara tillgängligt för alla för att alla ska kunna ta del av sina mänskliga rättigheter.

Därför arbetar kommunen med

tillgänglighet och **universell utformning**.

Tillgänglighet och universell utformning motverkar diskriminering och skapar jämlikhet.

Vad är tillgänglighet?

Tillgänglighet handlar om att kunna röra sig i alla miljöer i samhället, använda olika tjänster och ta del av information.

Det är till exempel att alla kan

- jobba på kommunens arbetsplatser
- få information
- kommunicera med myndigheter
- transportera sig, till exempel med kollektivtrafik

- röra sig på gator och torg, besöka offentliga toaletter, bibliotek, kommunhus och andra platser i kommunen
- äta på restaurang och handla mat.

Människor kommunicerar på olika sätt.

Till exempel genom att tala, skriva, använda en dator, använda punktskrift.

Det måste vi i kommunen tänka på när vi kommunicerar med invånarna.

Vad är universell utformning?

Universell utformning handlar om att göra så att samhället passar alla.

Det innebär att vi ska komma på lösningar som fungerar för alla från början – redan när vi planerar och bygger nya saker.

Till exempel kan vi försöka tänka på allas behov när vi

- planerar ett nytt torg eller ett hus
- håller möten
- skapar sidor till vår webbsida.

Vi vill att alla ska kunna använda till exempel bibliotek, sjukhus, parker och torg utan att behöva anpassning eller ändringar i efterhand.

Det skiljer sig från tillgänglighet som handlar om att ta bort hinder som redan finns på platser i kommunen.

Universell utformning är också bra för att det kostar mindre pengar att skapa bra lösningar från början, eftersom vi inte behöver ändra senare.

Men personer med funktionsnedsättning ska fortfarande få de stöd och anpassningar som de behöver.

Trots att vi använder universell utformning.

Vad är aktiv involvering?

För att kunna säkerställa mänskliga rättigheter är det viktigt att vi har med personer med funktionsnedsättning i vårt arbete.

Det kan kallas för **aktiv involvering**.

Aktiv involvering innebär att vi bjuder in människor och frågar dem vad de tycker när vi planerar verksamheter.

Då kan vi se till att våra verksamheter är bra och att de passar de som ska delta i verksamheterna.

Aktiv involvering är bra för att fler känner sig delaktiga.

Och det blir lättare för kommunens invånare att förstå hur vi arbetar och vem som har ansvar.

Då kan också invånare vara med och påverka i kommunen.

Det är också viktigt att personer med funktionsnedsättning får vara med och bestämma över sitt stöd.

Stödet ska alltid utgå från vad varje person behöver och vill ha.

Kommunen ska fråga personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning är experter på sitt liv och sin funktionsnedsättning.

Om vi frågar dem vad de tycker så kan vi utgå ifrån deras erfarenheter och behov

när vi planerar, genomför och utvärderar.

Med hjälp av aktiv involvering
kan vi lättare ta fram produkter
som är rätt utformade från början.
Därför hänger aktiv involvering
och universell utformning ihop.

Inriktning på strategin

Strategin talar om vad vi i Vänersborgs kommun
ska prioritera under åren 2024–2027.

Det betyder att vi talar om vad vi tycker
är viktigast att göra under fyra år.

Vi har försökt att utgå ifrån
vad invånare med funktionsnedsättning tycker.
Därför har Kommunala rådet för funktionshinderfrågor
pratad regelbundet med
personer med funktionsnedsättning i kommunen.
Rådet frågade till exempel
om invånarna kände att de kunde göra sådant som de ville
och om det fanns saker de inte kunde göra
på grund av sin funktionsnedsättning.

Strategisk påverkan: Påverka och leva ett självständigt liv

Mål: Personer med funktionsnedsättning
kan påverka sin vardag
och bestämma själva hur de vill leva
lika mycket som andra invånare kan göra.

Förtroendevalda och anställda i kommunen
behöver veta hur de ska bemöta
personer med funktionsnedsättning.

Så att de känner sig
välkomna, bekräftade och delaktiga.

Vi prioriterar att

- Kommunens förtroendevalda och anställda har kunskap om funktionshinderfrågorna.
- Kommunens förtroendevalda och anställda planerar för personer med funktionsnedsättning redan från början – det som kallas universell utformning.
- Kommunen ska göra det lättare för personer med funktionsnedsättning och framför allt barn och unga med funktionsnedsättning att vara med i samhället – det som kallas aktiv involvering.
- Kommunen ska göra det lättare för kommunens förvaltningar att samarbeta i funktionshinderfrågorna.

Vi ska anpassa och utveckla hur vi kommunicerar

Mål: Personer med funktionsnedsättning
kan få information och kan kommunicera med kommunen
på sätt som är anpassade efter dem.

Anställda och förtroendevalda i kommunen
behöver kommunicera med invånarna
på ett sätt som de förstår
och kan ta till sig utifrån sin funktionsförmåga.
Vi behöver anpassa hur vi kommunicerar
med till exempel

- klarspråk
- lättläst
- teckenspråk
- bildstöd

- text-till-tal
- inverterade färger
- punktskrift.

Vi prioriterar att

- Kommunen ska anpassa och utveckla hur vi kommunicerar så att alla personer med funktionsnedsättning kan förstå informationen och kan uttrycka sina behov och synpunkter.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta

Mål: Personer med funktionsnedsättning har samma möjligheter att arbeta som andra invånare i kommunen.

Många personer med funktionsnedsättning arbetar inte, trots att de vill och kan arbeta.

Arbetsgivare måste tänka på att öka tillgängligheten i det dagliga arbetet.

Fler människor behöver få möjlighet att arbeta i kommunens verksamheter.

Vi prioriterar att

- Kommunen som arbetsgivare ska anställa personer med funktionsnedsättning.

Platser i kommuner ska vara tillgängliga för alla

Mål: Personer med funktionsnedsättning kan röra sig i och använda kommunens platser

som till exempel gator, parker och bibliotek,
på samma sätt som andra invånare i kommunen.

Det finns platser i kommunen som är otillgängliga.

Det kan göra det svårt för personer med funktionsnedsättning
att ta sig till platser de vill åka till.

Då kan det bli svårt att träffa andra människor.

Därför behöver vi göra så att
alla platser i kommunen passar alla
och ta bort så många funktionshinder
som vi kan.

Vi prioriterar:

- Kommunens verksamheter ska planera och bygga offentliga miljöer så att de passar alla från början.
- Kommunens verksamheter ska åtgärda fler och fler hinder i kommunens offentliga miljöer.

Alla invånare ska kunna ha en meningsfull fritid

Mål: Personer med funktionsnedsättning
kan göra vad de själva vill på fritiden
och har samma möjligheter som andra invånare i kommunen.

I Vänersborgs kommun finns färre fritidsaktiviteter
och sämre information
för personer med funktionsnedsättning.
Det finns också många saker som gör det svårt
att planera och genomföra aktiviteter.

Vi prioriterar:

- Vi ska anpassa och utforma våra verksamheter utifrån personer med funktionsnedsättning och deras intressen och behov.
- Vi ska samarbeta med företag och föreningar som organiserar aktiviteter och utgå ifrån vad personer med funktionsnedsättning har för behov.

Kommunen ansvarar för att genomföra funktionshinderpolitiken

Funktionshinderpolitiken behöver vara en del av hela samhället och finnas med i alla kommunens ansvarsområden.

Kommunens nämnder, förvaltningar och bolag ansvarar för att genomföra funktionshinderpolitiken.

Kommunen kommer att följa upp strategin

Kommunens nämnder, förvaltningar och bolag ansvarar också för att följa upp och utvärdera strategin.

Det betyder att de tittar på om arbetet har gått bra eller dåligt och hur de kan göra saker bättre i framtiden.

Kommunala rådet för funktionshinderfrågor får varje år en sammanfattning av vad vi har gjort och våra resultat.

Vi kommer att utvärdera strategin

Vi utvärderar strategin senast år 2027.

Då bestämmer vi också om något behöver ändras i strategin.

Det är kommunstyrelseförvaltningen
som ansvarar för att utvärdera och fatta beslut.

Strategin finns på kommunens hemsida

Strategin för full delaktighet
för personer med funktionsnedsättning
kommer att finnas på Vänersborgs kommuns hemsida.